

EĞİTİMDE PROJE HAZIRLAMA

Editör

Dr. Öğr. Üyesi Dilşat PEKER ÜNAL

...Geleceğin Fikirleri...

EĞİTİMDE PROJE HAZIRLAMA

Editör: Dr. Öğr. Üyesi Dilşat PEKER ÜNAL

Yazarlar: Dr. Öğr. Üyesi Dilşat PEKER ÜNAL

Dr. Öğr. Üyesi Hatice ÇİLSALAR SAGNAK - Dr. Öğr. Üyesi Koray KASAPPOĞLU

ISBN: 978-605-7523-13-6

Kitap içeriğinin tüm sorumluluğu yazarlarına aittir.

Copyright © Vizetek

Bu kitabın basım, yayım ve satış hakları Vizetek Yayıncılık Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi'ne aittir. Vizetek izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri, kapak tasarımı, elektronik, mekanik, fotokopi, manyetik, kayıt ya da başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Bu kitap T.C. Kültür Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır.

Sayın Okuyucularımız, bandrolsüz yayınları satın almamanızı diliyoruz.

Yayın Koordinatörü: Ferit RESULOĞULLARI

Kapak Tasarımı & Mizanpaj: Sadık HANGÜL

1. Baskı: Ankara - Eylül, 2019

Baskı: Ayrıntı Basımevi

İvedik Organize Sanayi Bölgesi 28. Cad. 770 Sok. No: 105/A

Yenimahalle / ANKARA

Tel.: (0312) 394 55 90-91

Yayıncı Sertifika No: 41575

Matbaa Sertifika No: 13987

İletişim:

Harbiye Mah. Hürriyet Cad. No: 56/A Dikmen Çankaya/ANKARA

Tel.: (0312) 482 00 11

Web: www.vizetek.com.tr

E-mail: vizetkyayincilik@gmail.com

EĞİTİMDE PROJE HAZIRLAMA

Editör

Dr. Öğr. Üyesi Dilşat PEKER ÜNAL

Yazarlar

Dr. Öğr. Üyesi Dilşat PEKER ÜNAL

Dr. Öğr. Üyesi Hatice ÇİLSALAR SAGNAK

Dr. Öğr. Üyesi Koray KASAPOĞLU

ÖN SÖZ

Eğitim sürecinde insan, hem girdiyi hem de ürünü oluşturduğu için en önemli ögedir. İnsanın gelişimini ve modern dünyaya uyumunu sağlamak eğitim sürecinin en temel amaçlarındanıdır. Bu amaca ulaşmak için eğitimde değışimi ve gelişimi amaçlayan projeler hazırlanmakta ve uygulanmaktadır. Öğretmenler, öğretmen adayları, eğitim yöneticileri, profesyonel gelişim uzmanları, akademisyenler, öğrenciler, vb. eğitim sürecindeki paydaşlar ve eğitime yönelik çalışmalar yapmayı amaçlayan kişilerin başvurduğu ilk yol, proje hazırlamaktır.

2018 yılında Yüksek Öğretim Kurulu tarafından güncellenen yeni öğretmen yetiştirme lisans programları kapsamında yer alan proje hazırlama dersi öğretmen adaylarının ve eğitimcilerin sahip olması gereken yaratıcılık, analitik düşünme, aktif katılım gibi becerilerin gelişmesini ve kullanılmasını da sağlayacaktır. Eğitimde proje hazırlama ve uygulama sürecine odaklanan bu kitap; proje kavramı ve türleri, öğretim programları ve proje tabanlı öğrenme, okullarda proje programları (TÜBİTAK, AB ve diğerleri), proje için konu seçimi, literatür taraması, projede mantıksal çerçeve, projenin planlanması ve yönetimi, projede bilimsel yöntemin uygulanması, proje raporu hazırlanması, geliştirme ve sonuçlandırma, proje değerlendirme ve iyi örneklerin incelenmesi, proje sunumları, poster ve broşür tasarlama teknikleri ile ilgili ayrıntılı bilgi ve uygulama örnekleri ile proje sürecinde gerekli olan becerilerin gelişimini desteklemektedir.

Eğitim alanında proje yürütücülerine yol gösterici nitelikte, açık ve anlaşılır bir dille uzman yazarlar tarafından hazırlanan bu kitap, eğitim projeleri tasarlama, uygulama, değerlendirme konularında bütün eğitimcilerin, öğretmen adaylarının ve eğitim alanında yeniliği destekleyen herkesin faydalanmasını amaçlamaktadır. Kitap ile ilgili görüş ve önerilerinizi yazarlar ile paylaşmanız, kitabın gelişimine katkı sağlayacaktır. Proje hazırlama konusuna yapacağınız katkılar için teşekkür ederiz.

Kitabın içeriğinde yer alan görsellerin temininde katkı sağlayan ve poster örneklerinin kullanımına izin veren Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü'ne, tasarımlarının kitapta yer almasına izin veren Mert Demir'e, kitabın tasarımı ve yayına hazırlanmasında özenli çalışmalarını esirgemeyen Vizetek Yayıncılık çalışanlarına teşekkür ederiz.

Dr. Öğr. Üyesi Dilşat PEKER ÜNAL

Dr. Öğr. Üyesi Hatice ÇİLSALAR SAGNAK

Dr. Öğr. Üyesi Koray KASAPOĞLU

Ağustos 2019

İÇİNDEKİLER

ÖN SÖZ.....	V
BÖLÜM 1: PROJE KAVRAMI VE PROJE TÜRLERİ	1
PROJE KAVRAMINA GENEL BAKIŞ	2
EĞİTİMDE PROJE KAVRAMI	4
PROJE TÜRLERİ.....	6
Kaynakça	13
BÖLÜM 2: ÖĞRETİM PROGRAMLARI VE PROJE TABANLI ÖĞRENME	15
PROJE TABANLI ÖĞRENME	17
PTÖ uygulama basamakları.....	19
Kaynakça	24
BÖLÜM 3: OKULLARDA PROJE PROGRAMLARI.....	25
TÜBİTAK Proje Destekleri.....	25
KALKINMA AJANSLARI Eğitime Destek Programları	29
GAP Eğitim Projeleri Destekleri	29
TANAP Projesi Destekleri.....	30
AVRUPA BİRLİĞİ Hibe Programları.....	30
KATILIM ÖNCESİ MALİ YARDIM ARACI (IPA) Destekleri	34
Kaynakça	35
BÖLÜM 4: PROJE İÇİN KONU SEÇİMİ.....	37
Kaynakça	40
BÖLÜM 5: LİTERATÜR TARAMASI	41
Kaynak Türleri.....	42
Literatür Taramasının Aşamaları.....	43
Araştırma Probleminin Mümkün Olduğunca Açık Bir Biçimde Tanımlanması ...	43
İlgili İkincil Kaynakların Taranması.....	43
Bir ya da İki Genel Kaynağın Seçilmesi ve İncelenmesi	45
Araştırma Problemi ile İlgili Arama Terimlerinin (Anahtar Sözcüklerin) Formüle Edilmesi	47
İlgili Birincil Kaynaklara Ulaşmak İçin Genel Kaynakların Taranması	47
Taranan Literatürün Raporlanması	51
Kaynakça	52

BÖLÜM 6: PROJEDE MANTIKSAL ÇERÇEVE	53
Projenin Mantıksal Çerçevesi	54
Analiz süreci.....	55
<i>Sorun analizi</i>	56
<i>Paydaş analizi</i>	57
<i>Hedef analizi</i>	59
<i>Strateji analizi</i>	59
Planlama süreci	60
<i>Mantıksal çerçeve matrisinin (MÇM) hazırlanması</i>	60
<i>Faaliyet planının hazırlanması</i>	66
<i>Bütçenin hazırlanması</i>	67
Kaynakça	69
BÖLÜM 7: PROJENİN PLANLANMASI VE YÖNETİMİ	71
Bütünlük yönetimi	72
Kapsam yönetimi	72
Zaman yönetimi	72
Maliyet yönetimi	73
Kalite yönetimi	73
İnsan kaynakları yönetimi	73
İletişim yönetimi	73
Risk yönetimi	74
Tedarik yönetimi	74
Projeyi başlatma süreci.....	75
Projeyi planlama süreci.....	75
Projeyi yürütme süreci	80
Projeyi izleme ve kontrol etme süreci	80
Projeyi kapatma süreci	81
Kaynakça	86
BÖLÜM 8: PROJEDE BİLİMSEL YÖNTEMİN UYGULANMASI.....	87
Araştırma Probleminin/Proje Konusunun Belirlenmesi	88
Literatürün Taranması.....	88
Araştırma Amacının Belirlenmesi.....	89
Verilerin Toplanması.....	89
Verilerin Analizi ve Yorumlanması.....	89
Araştırmanın Raporlanması ve Değerlendirilmesi.....	90
<i>Araştırma ya da proje raporunun hazırlanması</i>	90
<i>Araştırma ya da proje raporunun sunumu</i>	93

BÖLÜM 9: PROJE RAPORU HAZIRLAMA, GELİŞTİRME VE SONUÇLANDIRMA..95

Raporun Yapısı.....	96
Başlık sayfası.....	98
Özet	98
İçindekiler listesi	98
Giriş	99
Literatür taraması	99
Yöntem/Metot	100
Bulgular	100
Sonuçlar ve öneriler	101
Kaynakça	101
Ekler	102
Raporun Genel Sunumu	102
Kaynakça	106
Ek-1: Rapor Özeti Örneği	107

BÖLÜM 10: PROJE DEĞERLENDİRME VE İYİ ÖRNEKLERİN İNCELENMESİ.... 109

Proje Değerlendirme.....	109
Değerlendirme türleri	110
<i>Biçimlendirici değerlendirme</i>	110
<i>Düzyer belirleyici değerlendirme</i>	110
İyi Örneklerin İncelenmesi.....	112
Kaynakça	116

BÖLÜM 11: PROJE SUNUMLARI..... 117

Proje Sonuçlarının Duyurulması.....	117
Proje sonuçların duyurma yolları	118
Proje Sunumu	119
Sunumu hazırlama	121
Sunumu yapma.....	122
<i>Uygulama, uygulama, uygulama</i>	122
<i>Sunuma erken gelmek</i>	122
<i>Zamanında bitirmek</i>	123
<i>Sorular için hazır olmak</i>	123
<i>Önemli konulara odaklanmak</i>	123
<i>Aşırııcılıktan uzak durmak</i>	123
<i>Slaytlardan önce içeriğe odaklanmak</i>	123
<i>Asla yetişmek için hızlı konuşmamak</i>	123
<i>Son derece farklı olmak</i>	123
<i>Bir demo gösterisine hazırlıklı olmak</i>	124
<i>Uygun giyinmek</i>	124
<i>Rahatsız edici sözlerden kaçınmak</i>	124

<i>Seyirci siz değİlsiniz</i>	124
<i>Belli noktalarda durmak</i>	124
<i>Metinden çok sözcüklerini öne çıkarmak</i>	124
<i>'Hayali' özelliklere dikkat etmek</i>	125
<i>Soru ve cevaplara değer vermek</i>	125
<i>Takım ruhunu göstermek</i>	125
Soru cevap.....	125
Kaynakça	127
BÖLÜM 12: POSTER VE BROŞÜR TASARLAMA TEKNİKLERİ	129
Poster Tasarlama Teknikleri.....	129
Poster türleri.....	130
<i>Tanıttıcı posterler</i>	130
<i>Akademik posterler</i>	133
Broşür Tasarlama Teknikleri	135
Broşür tasarımına hazırlık	136
Broşür hazırlanması.....	137
Broşürün basımı	140
Kaynakça	141

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1. Kum Saatini Andıran Literatür Taraması.....	42
Şekil 2. Google Akademik Arama Sonuçları.....	46
Şekil 3. YÖK Ulusal Tez Merkezi Web Sayfası	47
Şekil 4. Proje Süreci/Döngüsü	53
Şekil 5. Sorun Ağacı	56
Şekil 6. Hedef Ağacı.....	59
Şekil 7. Mantıksal Çerçeve Matrisi	61
Şekil 8. İyi MÇM Tasarımı İçin Kontrol Listesi	65
Şekil 9. Proje Yönetim Süreçleri Arasındaki İlişki.....	71
Şekil 10. Örnek Gantt Şeması.....	76
Şekil 11. Örnek PERT Diyagramı.....	77
Şekil 12. Örnek CPM Diyagramı.....	79
Şekil 13. Proje Başarısı ile MÇM Arasındaki İlişki.....	84
Şekil 14. Araştırma Süreci Döngüsü	88
Şekil 15. Bağımsız ve Bağımlı Değişkenler Arasındaki İlişki	91
Şekil 16. Proje Tasarlama, Uygulama ve Değerlendirme Döngüsü.....	109
Şekil 17. Etkili poster örnekleri.....	130
Şekil 18. Poster Örnekleri	131
Şekil 19. Tanıtıcı Poster Örneği	132
Şekil 20. Poster Tasarım Örneği.....	134
Şekil 21. A2 Boyutunda Çift Yönlü Broşür Örneği.....	136
Şekil 22. Katlamalı Broşür Örneği	138

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1. MÇM Yaklaşımının Avantaj ve Dezavantajları	54
Tablo 2. Mantıksal Çerçeve Yaklaşımının Aşamaları	55
Tablo 3. Kritik Yol Hesaplama.....	78
Tablo 4. Proje Yönetimi Süreçleri ile Projede Yönetilmesi Gereken Alanlar Arasındaki İlişkiler	82
Tablo 5. Araştırma ya da Proje Raporunun Bölümleri	90
Tablo 6. Proje Değerlendirme Elementleri	114